

Priloga: Rezultati raziskave o načinih spodbujanja podjetnosti in ustvarjalnosti s strani učiteljev strokovnih predmetov (Damjan, 2011)

Vprašanje o načinih spodbujanja podjetniških sposobnosti oz. kompetenc dijakov je bila ena od osrednjih tem anketnega vprašalnika, ki so ga izpolnjevali učitelji strokovnih predmetov na izobraževalnih programih ekonomski tehnik in ekonomska gimnazija. Vprašanje je bilo odprtega tipa, prostor za odgovor pa neomejen.

Izmed 255 učiteljev, ki so izpolnili vprašalnik, jih **23,1 %** ni odgovorilo na vprašanje. Preostale odgovore smo razdelili v sedem kategorij, ki so opisane v spodnji tabeli z dodanimi primeri odgovorov.

Preglednica kategorij, števila in deležev odgovorov z izbranimi primeri odgovorov:

A: Splošno spodbujanje in odgovori, ki nakazujejo zavedanje pomena spodbujanja podjetniških kompetence pri dijakih: 31 (12,2 %).

- *Dijake spodbujam k samostojnemu raziskovalnemu delu, iskanju novih idej za ustanovitev podjetja*
- *Razvijanje samostojnosti in prilagodljivosti pri reševanju problemov*
- *S tem da vzpodbujam ustvarjalnost, inovativnost, odgovornost*
- *Spodbujam zavedanje in razvoj čustvene inteligencije; omogočam prepoznavanje podjetniško usmerjenih osebnostnih lastnosti učencev; spodbujam preizkušanje znanih priložnosti pri projektnem delu; spodbujam razvoj samozavesti o lastnih sposobnostih skozi realizacijo projektov*
- *Vzpodbujanje divergentnega načina razmišljanja pri reševanju problemov*

B: Spodbujanje s pomočjo navajanja primerov iz prakse in lastnih izkušenj: 31 (12,2 %)

- *Čim več primerov iz vsakdanjega življenja; iskanje njihovih idej in rešitev*
- *Dijakom povem primere iz prakse, kar se mi zdi najbolj uspešna motivacija*
- *Navajam primere uspešnih SLO podjetnikov, ki so začeli iz nič in jim je uspelo*
- *Pogovor o lastnih podjetniških izkušnjah in o tem ali razmišljajo o ustanovitvi svojega podjetja; članki-zgodbe uspešnih podjetnikov*
- *Pri podjetništvu je to moja osnovna naloga; pri posl.mat. je tudi možno, tako da dijak, ki uspešno reši mat.nalogo postane bolj samozavesten*
- *Z različnimi primeri iz dolgoletne prakse*

C: Spodbujanje z vajami, analizami, pripravo različnih dokumentov, pisanjem poslovnih načrtov in drugimi oblikami samostojnega dela: 26 (10,2 %)

- *Dajem veliko nalog z realnimi podatki*
- *Delamo veliko primerov iz prakse, pri vrednostnih papirjih preračunavamo po borznih tečajih izgube oz. dobičke, skupinsko delo, zbiranje idej, Power point, dialogi-igre vlog, reševanje danih situacij in reakcije*
- *Izpolnjujemo anketni vprašalnik »Sem za podjetnika«.*
- *RAČUNOVODSTVO- oblikovanje pomembnih informacij za poslovne odločitve podjetnika, POSLOVANJE PODJETIJ- inovativnost pri iskanju idej za oblikovanje poslovne priložnosti, PODJETNIŠTVO- priprava poslovnih načrtov*
- *S pomočjo konkretnih podatkov analiziramo pri pouku stanje in poizkušamo poiskati boljšo rešitev*

Č: Spodbujanje z različnimi oblikami skupinskega dela; diskusije, predstavitve, javni nastopi, ustvarjalne vaje in iskanje novih idej: 33 (12,9 %)

- *Iskanje idej, reševanje problemov, timsko delo, javni nastopi*
- *Praktični pouk, ustanovijo svoje podjetje*
- *Projektno delo-brainstorming*
- *Projektno delo-dijaki razvijajo samostojnost pri delu, razvijanje novih idej, sodelovanje v skupini, nastopanje v javnosti (pri predstavitvi naloge)*
- *Spodbujanje sodelovanja, interakcije, novih idej, drugačnih rešitev*

D: Spodbujanje z raznovrstnimi oblikami aktivnega učenja v okviru razreda, sodelovanje učiteljev in dijakov: 29 (11,4 %)

- *Delamo raziskovalne naloge iz aktualnih tem, da se dijaki o neki temi dobro poučijo, potem pa dodatno raziščejo z metodami intervjuja, ankete.*
- *EKONOMIJA-obravnave aktualnega problema-skupinsko delo; debata o konkretnem aktualnem problemu-javno nastopanje; ogled oddaj o uspešnih podjetnikih-analiza oddaje in debata o njej; STATISTIKA- spoznavanje različnih kazalcev za analizo uspešnosti poslovanja podjetja; priprava vprašalnikov, njihova izvedba, analiza vprašanj in grafični prikaz kazalcev(podjetnik uporablja pri analizi svojega dela podjetja)*

- *M3: izdelujejo oglase za različne izdelke, sortiment ter trg.podjetje, izračunavajo uspešnost trgovine po različnih kazalnikih M1: izdelujejo projektno nalogo po raznih temah*
- *POSLOVNO KOMUNICIRANJE- z aktivnimi metodami poučevanja; POSLOVNI PROJEKTI IKT-s kreativno rabo informacijske tehnologije*
- *Pri glasbi jih seznanjam z delovanjem glasbenega trga; pri likovni umetnosti z možnostmi udejstvovanja na sorodnih področjih (grafično oblikovanje), pri projektnem delu z dijaki ustanovljamo pravne osebe in virtualno uresničujemo njihove podjetniške zamisli*
- *Projektne naloge, raziskovalne naloge, vključitev v ustvarjalne projekte, dobrodošle nove ideje, spodbujanje kreativnosti na vseh nivojih*

E: Spodbujanje z raznovrstnimi oblikami aktivnega učenja, ki se odvija tudi izven razreda in šole; predvsem obiski podjetij in sejmov ter drugih dogodkov: 32 (12,5 %)

- *Delo v skupinah, ustni nastopi dijakov pred razredom, ogled podjetja in poročanje o tem, ogled prispevkov o uspešnih podjetnikih (poslovna oddaja »prva ideja«) in pogovor o tem*
- *Dijaki razdeljeni v skupine iščejo poslovne ideje za ustanovitev podjetja, pripravijo poslovni načrt in ga predstavijo pred razredom, vsak teden fiktivno trgujejo na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev (uporabljajo tečajnico, plačujejo provizijo)*
- *Obiski podjetnikov, intervjuji z njimi, pogovori o člankih, vaje, ki spodbujajo spoznavanje svojih sposobnosti*
- *Obravnava aktualnih člankov, obisk-udeležba na javnih prireditvah s tega področja, predavanja strokovnjakov, izdelava projektnih nalog*
- *POD-navidezno ustanavljanje podjetja, intervju s podjetniki; GPO-obisk podjetnikov, predstavitev zanimivih dejavnosti in podjetij*
- *Projektne naloge so praktično, aplikativno naravnane; pri zavarovalništvu organiziram »izlete« v prakso na zavarovalnico, pogovor z agenti; ekonomija – prebiranje aktualnih novic, delo s članki, razprave in komentarji gospodarskih dogajanj doma in po svetu; preprosti poslovni projekti prvošolcev*
- *Računovodstvo in ekonomika (računovodski cilji)-dijake peljem v proizvodno podjetje in jim pokažem vsa sredstva podjetja (osnovna, obratna, drobni inventar, zaloge....analiziramo bilance stanja in bilance uspeha-tako ugotavljamo vrednost premoženja in uspešnost podjetja; Projektno delo-iščemo ideje, izberemo idejo, izdelamo idejni projekt npr. ustanovimo podjetje, predstavimo izdelek, določimo stroškovno in prodajno ceno, oglašujemo izdelek, podjetje tržimo, komuniciramo z javnostmi itd*

F: Poleg uporabe aktivnih oblik učenja v razredu ali izven njega učitelj dijake uvaja tudi v posebne izvenšolske projekte za spodbujanje podjetnosti in ustvarjalnosti: 14 (5,5 %)

- *Kot pobudnica ustanovitve prvega učnega podjetja na šoli sem spodbujala k razvoju podjetništva tako dijake, učitelje naše MŠŠ za smer ET- povezali smo učna podjetja v svetovno mrežo EUROPEAN in ustanovili centralo učnih podjetij ter uvedli sejme učnih podjetij (smer ET); za smer EG pa sem bila pobudnik uvedbe JUNIOR ACHIEVEMENT, ki pa je žal sedaj propadel*
- *Mednarodni projekti Etwinning, Comenius; tekmovanje Več znanja za več turizma; prijave na tekmovanja za najboljši projekt, naj idejo; rzpisi...*
- *Moj razred je bil na natečaju x proglašen za razred z največ podjetniškimi idejami, posamezniki pa so zasedli 2. in 3. Mesto pri predmetu Podjetništvo; sodelovanje na sejmu učnih podjetij na šoli in na mednarodnem sejmu v Celju; sodelovanje na tekmovanju Gea College za najboljši poslovni načrt*
- *PODJETNIŠTVO-PRAKTIČNI POUK, POSPEŠEVANJE PRODAJE-veliko aktivnega dela dijakov, praktični primeri, izdelava projektnih nalog, poslovnih načrtov, sodelovanje na regijskih, državnih in mednarodnih tekmovanjih, vsako teorijo podkrepimo s prakso, strokovni posveti z gospodarstveniki, SPOT-... podjetniško oglaševalski tabor (4 dni kreiranje oglasov); EKONOMIJA-poleg teorije veliko praktičnih vaj, delo v skupini, reševanje nalog...; RAČUNOVODSTVO-veliko vaj v skupinah, praktični primeri knjiženja, uporaba računalniških programov za knjiženje...; NEPOSREDNO TRŽENJE-nastopi, timsko delo, igra vlog....*
- *Pri predmetu učno podjetje dijaki ustanovijo podjetje, se registrirajo pri CUPS v Celju, sodelujejo na mednarodnem sejmu UP v Celju, tekmujejo na državnem tekmovanju DOSS-Dijaška oglaševalska scena Slovenije*
- *Seznanjanje z učnimi vsebinami, ki se nanašajo na podjetništvo, pisanje poslovnih načrtov; obiski podjetnikov iz domačega okolja; vključevanje v projekte kot so DOSS, več znanja za več turizma; ...*
- *Viharjenje možganov (podjetništvo, učno podjetje-UP, poslovanje podjetij, npr. zlivanje idej za ustanovitev podjetja-dejavnost, ime...); igranje vlog (UP, posl. Podjetij)npr. pogajanje pri prodaji, telefonski pogovori s stranko, stili vodenja; delo v skupinah (podjetništvo, UP, poslovanje podjetij), npr. poslovni načrt, izdelava EP, filma, celostna podoba; učne situacije, ki se realizirajo na projektnem dnevu (sodobno gospodarstvo) npr. priprava ponudbe turistične kmetije (dijaki pripravijo sami celotno ponudbo od ideje do prezentacije na stojnici, učitelj samo nadzira in po potrebi pomaga; povabilo uspešnih podjetnikov na naši šoli (podjetništvo)vključevanjem v različne projekte in sodelovanjem z lokalnim okoljem*